

ส่วนที่ ๑

บทนำ

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๗ -๒๕๕๙)

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นซึ่งนำมากำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางในการพัฒนาและกำหนด การตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะดำเนินการอะไรที่ไหน อย่างไร เมื่อใดและใครเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวบรรลุไปถึงจุดมุ่งหมายการพัฒนาที่ตั้งไว้ ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม คุณภาพการศึกษา ประชากร ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ออนามัย สาธารณสุข การเมืองการปกครอง การบริหารและด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลนากระตามได้ยึดถือการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหาร เพื่อใช้เป็น แนวทางในการบริหาร และสนองต่อความต้องการ ของประชาชนท้องถิ่นโดยได้จัดทำแผนดำเนินงาน เพื่อใช้ในการบริหารท้องถิ่นต่อไป

ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

เนื่องจากแผนพัฒนาสามปีเป็นแผนที่ต่อเนื่องกับแผนยุทธศาสตร์ตำบล และแผนประจำปีกล่าวคือเป็นการ นำแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ในแผนสามปีมาพิจารณาดำเนินการในปีนั้นๆทั้งนี้จะมีรายละเอียดและ ลักษณะเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้นพร้อมที่จะนำไปบรรจุไว้ในเอกสารงบประมาณประจำปีและสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที เมื่อได้รับงบประมาณของปีนั้น นอกจากนี้แผนงานและโครงการที่บรรจุในเอกสารแผนพัฒนาสามปีควรมี สภาพความพร้อม

ประการแรก ด้านความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการรวมทั้งมีการศึกษาความเป็นไปได้ของแผนงาน และโครงการหรือ เป็นการหาผลประโยชน์ สาธารณะตอบแทนของแผนงานและโครงการ

ประการที่สอง ความเรียบร้อยในด้านแบบแผนและรายการทางเทคนิค

ประการสุดท้าย มีความพร้อมในด้านรายละเอียดในการคิดค่าใช้จ่ายหรือราคาของแผนงานและโครงการ ดังนั้น แผนพัฒนา ๓ ปี มีลักษณะคร่าวๆ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
๒. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมี ลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ
๓. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาสามปี
๔. เป็นเอกสารที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับงบประมาณรายจ่าย ประจำปี

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๑. เพื่อเป็นการเตรียมโครงการพัฒนาต่างๆให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารงบประมาณ รายจ่ายประจำปีและนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

๒. เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปีและแผน ดำเนินงาน

๓. เพื่อแสดงจุดมุ่งหมาย และแนวทางการพัฒนาของปีงบประมาณนั้นๆเป็นอย่างไร ทั้งนี้ให้มีความสอดคล้อง และสามารถสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายรวมของการพัฒนาท้องถิ่น

ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

หลังจากที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้วก็ต้องถึงขั้นตอนในการแปลงสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนพัฒนาสามปีซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดทำแผน

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาควรเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้การบริหารทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไป และดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ห้วงปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ ผ่านปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติ โครงการดังกล่าวจะเป็นการกำหนดทรัพยากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และกำหนดปฏิทินการทำงานไว้อย่างชัดเจน

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายในของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ประชาคม

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑. ในขั้นตอนนี้ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา จะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อ

๒. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาโดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมดังกล่าวคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

๓. เมื่อได้แนวทางการพัฒนา เวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

๔. โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในขั้นตอนนี้จะต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา

๔.๒ ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรม จากแผนชุมชนที่เกิดขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์พัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๔.๓ มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม เพื่อที่จะบรรลุผลในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสมและนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาสามปีในช่วงถัดไปด้วยเนื่องจากในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาอาจจะต้องใช้เวลาต่อเนื่องนานกว่าสามปี ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาแนวทางการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ต่อเนื่องไปในระยะยาวด้วยซึ่งอาจจะยังไม่สามารถระบุไว้ในช่วงสามปีของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้

๔.๔ เนื่องจากกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการมีหลากหลาย ดังนั้น ในขั้นของการกำหนดกิจกรรม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

* งบประมาณรายรับ รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* ทรัพยากรการบริหารอื่นๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* ภาวการณ์พัฒนาที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ หรือมีภารกิจรับผิดชอบการดำเนินการในเรื่องนั้นๆ เมื่อพิจารณาด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้วจะต้องแยกประเภทของโครงการออกอย่างน้อยสามประเภท คือ

* โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเอง กล่าวคือมีขีดความสามารถทั้งทางด้านกำลังเงิน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ทางด้านการบริหารจัดการที่จะดำเนินการได้เอง

* โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะดำเนินการจึงมอบให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนโดยการตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้ตามระเบียบ

* โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นทั้งราชการบริหารส่วนกลางภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นและภาคเอกชนอันเนื่องมาจากเป็นโครงการขนาดใหญ่หรือเป็นโครงการที่หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยปฏิบัติและมีหน้าที่จัดบริการสาธารณะดังกล่าวอยู่แล้ว ทั้งนี้ รวมถึงโครงการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ซึ่งมีกรอบในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนอยู่แล้วโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเสนอขอรับการสนับสนุนต้องอยู่ในเงื่อนไขของการขอรับเงินอุดหนุนดังกล่าว)

ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้วยังจะต้องวิเคราะห์ว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการพัฒนาที่เลือกต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษ ต้องการข้อมูลของห้วงเวลาใด และจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใดเพื่อเป็นข้อมูลที่จำเป็นวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนา โครงการ/กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเก็บข้อมูล ทั้งข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลภายนอกเพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT (การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ได้

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ๔ กิจกรรมหลัก คือ

๑. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา
๒. การคัดเลือกยุทธศาสตร์ที่ผ่านมา
๓. การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา
๔. การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

๑. หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนามาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาโดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีโดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

๒. ในขั้นตอนนี้ที่ประชุมจะร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คัดเลือกและกิจกรรมที่จะดำเนินการย่อมมีความหลากหลายซึ่งที่ประชุมประชุมต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้คือ

๒.๑ พิจารณาโครงการที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้โครงการ/กิจกรรมที่ครบถ้วน ซึ่งอาจจะมีทั้งโครงการ/กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โครงการ/กิจกรรมที่ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่น หรือโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการ

๒.๒ พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม ควรพิจารณารวมทั้งภายใต้แนวทางเดียวกันและระหว่างแนวทางการพัฒนา

๒.๓ พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งในด้านกระบวนการดำเนินงานและในด้านของผลดำเนินการเพื่อบรรลุกิจกรรมลงในปีต่างๆได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๒.๔ พิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรม

- จากความจำเป็นเร่งด่วน
- ชีตความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ความเชื่อมโยงของกิจกรรม และระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำรายละเอียดโครงการ

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทาง การพัฒนาในช่วงสามปีมาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อสามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

๖.๑ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีโดยมีเค้าโครงดังนี้

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ส่วนที่ ๕ บัญชีโครงการพัฒนา

ส่วนที่ ๖ การนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติและการติดตาม ประเมินผล

๖.๒ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

๖.๓ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๗ การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

๗.๑ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบ

๗.๒ ผู้บริหารนำร่างแผนพัฒนาสามปีผ่านความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แล้วให้ผู้บริหารส่งแผนพัฒนาสามปีให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ

๗.๓ คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ พิจารณากลับกรองแผนพัฒนาสามปีของบริหารส่วนตำบลและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดพร้อมทั้งจัดทำ “บัญชีโครงการที่เกิดศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล” เสนอต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้เน้นในเรื่องการวิเคราะห์หรือศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการรวมถึงการประเมินโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกโครงการที่เหมาะสมและเป็นไปได้สูงสุดและจัดลำดับความสำคัญไว้ในอันดับแรกๆ สำหรับการดำเนินการของปีนั้น นอกจากนี้แผนพัฒนาสามปี ยังเป็นมาตรการหนึ่ง ที่แสดงถึงความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างการจัดทำงบประมาณ ประจำปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลอีกด้วย